

Naturaförmåner

I den debatt, som blåst upp kring stadsfogden Sten Sjöholms inlägg rörande förmån av fri bil utom tjänsten, skulle jag vilja ställa frågan, om icke Sjöholm begivit sig in på obehörigt område. I det omstridda exemplet talar S. om tvenne anställda, av vilka den ene uppbar "samma lön" och den andre "samma lön" plus "förmån av fri bil". De båda anställda får väl då anses åtnjuta olika ersättning för sina tjänster, såvitt icke förmånen av fri bil utgår oberoende av anställningen. Att ge sig på och utjämna denna olikhet skattevägen på föreslaget sätt, måste väl betraktas såsom ett synnerligen otillständigt ingrepp från skattemyndighetens sida. Sådan utjämning av inkomster bör nog göras framstötat om på helt andra vägar.

Utgår förmånen av fri bil oberoende

av anställningen, synes mig skatten böra belasta givaren av förmånen på sätt, att denne icke medgives avdrag för förmånskostnaderna. Mottagaren av förmånen återigen bör i sådant fall vara fri från skatt på denna.

Med detta resonemang skulle jag också vilja komma dithän, att skattemyndigheten, i såväl nyssnämnda fall som i fråga om enmansbolag och dylika företag, icke bör avgöra vem som skall bära skatten på en viss förmån utan endast tillse, att kostnaderna för förmånen icke medför ogiltigt avdrag i den ene eller den andres deklaration.

Med andra ord, jag ifrågasätter, om man icke lämpligen bör se saken på det viset, att alla förmåner, vilka icke uttryckligen avser att vara löneförmån (icke äro av givaren uppgivna med bestämt belopp)

ligen ogiltig. En sådan ändring kan nämligen endast bli giltig, om Konungen med användande av sin permutationsrätt medger ändringen. Och en begäran härom har aldrig bifallits och kommer väl heller icke att bifallas, när man ej kan åberopa andra skäl än önskan om skattefrihet, som man har, även om ändringen ej sker.

Det misstag, vartill författaren gjort sig skyldig och på vilket jag ovan fäst uppmärksamheten, har synts mig så allvarligt, att det bör rättas, innan stiftelsestyrelser och andra som ha befattning med dessa ärenden, hinner följa författarens råd. Mot uppsatsen kan ytterligare anmärkningar göras, t. ex. mot författarens kritik av övergångsbestämmelserna till 1955 års lag, vilka anmärkningar uppenbarligen

grundar sig på ett missförstånd av lagtexten, men jag lämnar detta åsido.

Till sist vill jag icke underlåta att tillägga, att författaren icke synes vara den ende, som missuppfattat 1955 års lag. Ett försäkringsbolag har sålunda i en utgiven propagandaskrift rekommenderat att ändra ändamålsbestämningar.

Man synes också bland revisorer och skattmän ganska allmänt ha förbisett, att man är skyldig ställa sig 1937 års lag om tillsyn till efterrättelse. Härav följer, att man vid anmälan till länsstyrelsen alltid skall bifoga de ursprungliga stadgarna och protokoll eller annan handling, utvisande att de antagits. Länsstyrelsen blir härigenom i stånd att kontrollera att icke ändamålsbestämningen ändrats.

icke heller skall berättiga givaren till avdrag, och av mottagaren icke tagas upp för beskattning.

Det kan måhända synas betänkligt, att en anställd på så sätt kan få komma att åka omkring och roa sig i företagets bil, utan att behöva bli beskattad för denna förmån. Detta nöje bör man väl emellertid kunna bortse ifrån med hänsyn till, att det finns så många andra förmåner än bil, vilka kan vara bra mycket dyrbarare och ge angenämare utbyte — allt efter personlig smak — och vilka icke föranleder skatteplikt för mottagaren. Såsom den stora gästfrihet många företagsledare, ämbetsmän och andra skänkes för olika syften i samband med utövningen av sin verksamhet. Där torde inbesparas massor av levnadskostnader. Dessa förmåner torde till yttermera visso sannolikt i icke ringa utsträckning helt undandras beskattning hos både den ene och den andra av olika och kanske fullt legala skäl.

Det synes mig sålunda, som om linjerna skulle bli bra mycket renare, om man i huvudsak höll sig till att bevaka och undersöka förmångsgivarnas avdragsåtgärder. Då dessa åtgärder säges möjliggöra skatteflykt genom bokföringstekniska operationer, känner man ju också felkällan. ”Röntgengranska” bokföringen. Det torde vara det effektivaste sättet att komma åt de värsta försummelsena. Med hänsyn till det resultat, som enligt då och då synliga beräkningar, en sådan åtgärd kan förväntas medföra, borde man icke behöva sky kostnaderna för anlita det av tillräckligt antal kvalificerade ”röntgenexper-

ter”. Ävenså torde det finnas skäl att vidtaga åtgärder i syfte att främja en strängare efterlevnad av bokföringslagarna.

Slutligen skulle jag, om det tillåtes, vilja göra några reflektioner vid sidan om och rörande väsentligare saker.

Förstår jag sakerna rätt, bör beskattningen och kontrollen överhuvudtaget verka på sådant sätt, att man i möjligaste mån tar bort orsakerna till det alltmera sig utbredande allmänna skattetänkandet. Detta tycks visserligen hålla igång rotationen på penningmarknaden med ty åtföljande full och överfull sysselsättning. Men frågan är väl, om icke detta också hetsar till att ödsla arbetskraft på mer eller mindre meningslöst arbete, och att man *gör dylikt arbete meningsfullt* oaktat, att därigenom, vilket måste inses, uppkommande kostnader belastas önskvärdare arbeten. Fördyrar dessa och minskar på så sätt penningvärdet.

Kryphålsmentaliteten stjäl arbetskraft och penningvärde samt håller nere levnadsstandarden genom att arbeten, som skulle befordra en bättre sådan, blir åsidosatta. Det tycks fara värt, att allting så småningom kommer att stanna vid att alla frågar sig, vad som skall göras för att slippa ifrån så lindrigt som möjligt, och att ingenting blir gjort, vare sig det ena eller det andra.

Som sagt, låt pengarna rulla, men låt dem gå till produktion, varor och tjänster, som vi verkligen vill ha och har glädje av. Om Sträng skulle råka få litet för mycket i början, så är väl det att strunta i.

Sigv. Lycking.